

D'ON VE EL LLINATGE TUDURÍ?

Antoni Tudurí

Secció de
Genealogia de
l'Ateneu de Maó

Aquesta és la primera miscel·lània de l'any 2016 i em permetré una llicència pel que fa a la seva estructura i provaré de fer una breu consideració envers l'origen dels llinatges propis de Menorca.

Els arxius de què disposem indiquen que a Menorca hi ha hagut una gran varietat de llinatges. Només a Maó i considerant el primer llinatge masculí hem pogut comptar, entre els anys 1565 i 1852, més de 2.000, considerant diferents variants de grafies. Pel cap baix més de 1.800 llinatges, encara que la seva distribució és molt variable i, com és sabut, encapçalada pels Pons que, a pesar de no ser dels més antics, és el llinatge més nombrós, i de molt.

A grans trets i sense que els especialistes en l'onomàstica es puguin molestar, podem considerar diverses agrupacions de llinatges segons l'època d'arribada a l'Illa; a la primera, que correspon a la conquesta (1287), Josep Mascaró Pasarius documenta llinatges

entre els que perduren Bosch, Fàbrega, Gomila, Mercadal, Olivar, Serra i Sintes. Posteriorment trobem entrades on consten el Pons (1386), Taltavull (1396), Coll (1430) i Tudurí (o Todorí) a 1485. Cal advertir que els llinatges queden enregistrats sistemàticament a partir de 1565, aproximadament, com a conseqüència de les prescripcions del Concili de Trent, però abans d'aquesta data només consten les persones que surten a qualche document escrit, especialment els d'origen notarial.

Anant al Tudurí, no tinc constància de quin és el document de l'any 1485 citat per Mascaró on surt aquest llinatge, però es de suposar que deu figurar a un paper o contracte. A l'actual terme des Castell hi ha un lloc anomenat Son Tudurí, molt a prop de Trepuçó i podria ser que consti com a primera aparició documentada.

Ara em ve a la memòria una conversa mantinguda, ja fa anys, amb na Fina Salord, qui em va demanar si sabia res d'aquest tema i li vaig respondre que aquesta era l'única referència que tenia. D'altra banda, sembla que tots els Tudurí que hi ha escampats per tot el món, vénen d'aquest primer Tudurí citat per Mascaró Pasarius i així s'acceptava. Sempre que m'han demanat l'ori-

Aquesta sí que és bona! Ara resultarà que el Tudurí és barceloní! Totes les meves teories per terra; qui ho hagués dit. Bé, idò, ja tenim feina per als historiadors i estudiosos d'onomàstica menorquina

gen del Tudurí he respost amb la nota de Josep Mascaró, és a dir que tots els Tudurí coneguts provenen de Menorca. Els primers Tudurí enregistrats als arxius sacramentals de Maó són el bateig d'Eulàlia, filla de Joan i Marieta (1565); el casament d'Antoni Tudurí i Francisquina Coll (els dos viudos, casats a l'any 1566) i l'enterrament de Bernat (o Pere, no es veu clar) a l'any 1576.

❖ **I ARA VE LA SORPRESA.** Consultant un llibret publicat l'any 1982 pel Consell Insular de Menorca i que fa referència als protocols del notari Jaume Riudavets de Ciutadella consta, textualment, «1452, 8 de febrer.- Felip Berga, mariner de Ciutadella, nomena procurador a Pere Todorí, mercader de la ciutat de Barcelona, per recuperar ro-

bes, béns i coses d'una barca o llaut preses per certes persones (f.25v)». Per tant, la referència correspon a 33 anys abans.

Aquesta sí que és bona! Ara resultarà que el Tudurí és barceloní! Totes les meves teories per terra; qui ho hagués dit. Bé, idò, ja tenim feina pels investigadors, si és que aquest tema mereix la consideració dels historiadors i dels estudiosos de l'onomàstica menorquina.

Per cert, i sense cap ànim de xafardejar, he de confessar que el meu Tudurí no és, com diuen en castellà, «pata negra». El primer Tudurí de la meua branca és Josep Tudurí Escrivà, batejat com Pastor Ermità a l'església de Sant Josep de Maó, en data 14-11-1829, de pares ignots, acompanyat pel seu fill major, Josep Tudurí Pablo, patró conegut per *Tutet*. Anys més tard, el bisbe de la diòcesi va decretar el canvi de nom i es va anotar sobre l'acte de matrimoni amb Anna Pablo Hernandez. Les raons i justificacions per aquest decret no les he pogut esbrinar, però és el primer cas de correcció que he pogut veure.

Crec que és de justícia citar els pares adoptius, Diego Tudurí Neto i Teresa Escrivà Soler, casats a Castell en data 15-8-1824, dels que arranca el meu llinatge. No obstant, val a dir que aquest matrimoni ja tenia dues filles quan van acollir a Pastor i no es pot saber la causa d'aquesta adopció.